

særdeles stor Besparelse tilveie. Og under alle Omstændigheder vilde en saadan Besparelse vistnok maatte siges at være dyrt betalt ved de Forandringer, som man vilde have foretaget med Skolerne selv. Jeg sigter herved ikke blot, skjøndt det jo er Hovedsagen, til det Maal, hvortil Undervisningen vilde føre. Men jeg maa fremhæve, at det heller ikke maa overleses, at Skolerne selv, saaledes som de nu bestaa, yde en meget betydelig Lettelse for Borgeerne i Almindelighed, og at borttagelsen af Understøttelsen fra dem og dens Overførelse paa et andet Sted derfor i Virkeligheden ikke bliver en Besparelse af nogen Betydning. At Besparelsen, som sagt, ikke vil blive meget stor, vil ogsaa være en Følge deraf, at netop de laveste Klasser i Skolerne i enhver Henseende maa siges at være de billigste, baade fordi der i dem findes det største Antal af Elever, medens Skolepengene, efterhaanden ere blevne saaledes forhøiede, at Undervisningen derigjennem væsentlig betales, og tillige fordi Lærkræfterne i de lavere Klasser just ikke fræve aldeles bestemte Forudsætninger, hvilke Forudsætninger let medføre, at Kræfterne blive dyrere. De omhandlede Bestemmelser, ville derfor upaatvilelig ikke have den tilsigtede besparende Virkning, medens de paa den anden Side ville virke til stor Skade. Det er kun disse Hovedpunkter i det nu foreliggende Forslag, som jeg har villet tillade mig her kortelig at berøre.

Hvad dernæst det andet Forslag angaar, det, som blev fremsat af et Mindretal i Udvalget i det andet Thing, da har jeg allerede bemærket, at det væsentlig sluttede sig til Ministeriets oprindelige Forslag. Der gaves dog nogle enkelte afvigende Punkter. Af disse vare et Par af en saadan Betskaffenhed, at Ministeriet maatte betragte det af Mindretallet foreslaaede som Forbedringer eller ialtfald som saadanne Bestemmelser, til hvilke man fuldkomment kunde slutte sig. Der var dertilmod et Par andre Punkter, med Hensyn til hvilke Sagen kunde stille sig noget mere betænkelig, men som dog efter min Opfattelse ingenlunde vare af den Betskaffenhed, at de kunde være til Hinder for at afgive den Erklæring, som ogsaa fra min Side blev givet

i det andet Thing, at, dersom Lovforslaget blev vedtaget med de saaledes af Mindretallet i Udvalget optagne Forandringer, vilde det ikke fra Ministeriets Side møde nogen Modstand. Jeg skal derfor blot fremhæve, at den mest indgribende Forandring maasse kunde siges at være den, at medens Ministeriet mente, at de to nederste Klasser kunde undværes fra den høiere Undervisning, hvor Forholdene og Betingelserne derfor isvrigt vare tilstede, hvilket det skulde være overladt til Ministeriets Skjøn at afgjøre, saa skulde de efter Mindretallets Forslag ubetinget nedlægges, den ene til næste Aar og den anden i det næstpaafølgende Aar. Dette var imidlertid en Forskjel, som jeg ikke kunde anse for afgjørende, idet det vel turde antages, at man, naar det saaledes først bestemt var givet, at den omtalte Nedlæggelse skulde finde Sted, vilde paa de Steder, hvor der ikke allerede findes de formodne forberedende Skoler, finde paa Midler til at forene de forskjellige Kræfter om Tilveiebringelsen af den nødvendige forberedende Undervisning. — Den anden Hovedforandring i Mindretallets Forslag maatte vel siges at være den, som indeholdtes i dets § 5, forsaavidt denne Paragraf gik ud paa ogsaa at skaffe en større Lettelse tilveie for de Disciple, som vilde gaa den klassiske Vej, allerede i de 4 første Klasser. Herved maa jeg dog foreløbig bemærke, at der ogsaa var en anden Forskjel tilstede, idet man fra Mindretallets Side havde ment, at det var rettere at opstille som Regel, at der skulde være 6 eetaarige Klasser, medens der efter Ministeriets Forslag vilde blive, efter Bortkastelsen af de to nederste, 4 eetaarige og 1 toaarig Klasse. Da imidlertid ogsaa efter Ministeriets Forslag den toaarige Klasse kunde deles, naar et stort Antal Disciple var tilstede i den, og da omvendt efter Mindretallets Forslag de to øverste eetaars Klasser kunde samles, naar der var et forholdsvis ringe Antal af Elever tilstede i dem, saa var denne Forskjel ikke væsentlig. Mindretallets § 5 gik nu imidlertid, som sagt, ud paa at skaffe nogen Lettelse i de 4 første Klasser ogsaa for dem, som vilde gaa den sprogligklassiske Vej. Medens der nemlig for dem, som vilde gaa den mathematiske Vej, indtraadte en betydelig